

2011.

Helyi Vidékfejlesztési Stratégia Déli Napfény Nonprofit Kft.

Déli Napfény Nonprofit Kft.

2011.05.17.

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007-2013

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló	3
1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe	4
1.2 Főbb célkitűzések	6
1.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának a célja	6
1.4 A HVS felülvizsgálata során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők	7
1.5 A HVS felülvizsgálat során elfogadott módosítások	9
2. Helyzetelemzés.....	10
2.1 A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése.....	10
2.2 A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség	15
2.3 A LEADER megvalósítás során elért eredmények áttekintése	16
2.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága.....	19
2.5 SWOT elemzés.....	20
3. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia	22
3.1A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe	22
3.2A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez	24
3.3A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései.....	24
3.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései	25
3.5 Forrásallokáció	40
4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések.....	41
4.1 Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés.....	41
4.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása	43
5. Mellékletek.....	45
5.1A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek.....	45
5.2Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció.....	48
5.3A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazodó dokumentumok.....	49
5.4Térképek (a térség természeti, egyéb adottságait bemutató térképek).....	56
5.5Táblázatok (statisztikai adatok összefoglaló táblázatai).....	65
5.6A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája	69
5.7Fenntarthatósági alapelvek.....	73

1. Vezetői összefoglaló

A 2011. évi HVS felülvizsgálat egy lehetőséget teremtett számunkra, hogy általa egy új módszerrel, valós alapokon valós problémákra keressünk választ avégett, hogy az akciócsoportunk megbízásából vidékünk fejlesztésének egyik motorjai maradhassunk.

Az újra átgondolt stratégiánk az eddig megszokottól formailag és tartamilag is jelentősen eltér; szerkesztésében a világos és áttekinthető elemekre bontásra törekedtünk. Munkánk cseppet sem volt könnyű, hiszen mind a 12 településünkről számos projektötletet kaptunk, azokat elemeire bontva dolgoztuk fel. A részletes elemzői munka megkövetelte a rendszerszemlélet folyamatos készenlétét minden munkatárstól, hiszen a célok/intézkedések/célterületek rendszere csak egy átgondolt és szerkezetileg alulról felépült eljárással volt követhető.

A HVS szerkesztése alapvetően a tervezői csoportunk szellemi alkotása. Rajtuk kívül érdemi segítséget kaptunk több helybéli szereplőtől és szervezettől, akiktől többször tanácsot kértünk. Az Irányító Hatóság és a Kifizető Ügynökség munkatársaitól több ízben érdemi válaszokat kaptunk a kérdéseinkre, amit köszönünk.

A tartalmas munkánk végeztével reméljük, hogy ez a dokumentum valós alapja lesz mindkét általunk kezelt ÚMVP tengely intézkedései helyi megvalósulásának.

A tervezői csoport nevében a Déli Napfény HACS vezetője

1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia Jövőképe

Az Akciócsoport stratégiája alapvetően a helyi jellegzetességek és erősségek kiaknázására épül. A megfogalmazott céljaink és intézkedéseink egy hosszú távú és rendszer-jellegű fejlesztést tesznek lehetővé számunkra. Ebben elsősorban a saját erőforrásainkra építünk és kevésbé a változó környezetre, amely azonban mindenképpen erősen befolyásolja az elért eredményeinket.

A programozási ciklus végére jelentős **turisztikai vonzerővé váló térséggé** kívánunk válni, amely a falusi vendéglátás erős bástyájává válik. Ennek egyik lendületét a lovas és tanyai turisztikai szolgáltatások fejlesztésében képzeljük el. 2013-ra kiterjedt és saját magát eltartani képes turisztikai szolgáltató rendszer bevezetése szintjére kerülünk. A fejlesztések hatására legalább 15%-os vendégéjszaka-szám növekedést kívánunk elérni.

A térségünk civil szervezetei és önkormányzati szervei közreműködésével kiterjedt **helyi örökségvédelmi** intézkedéseket támogatunk. A már jelenleg is működő és támogatott örökségvédelmi intézkedések hozzájárulnak a fentiekben részletezett turisztikai vonzerő fejlesztéséhez, de egyaránt értéket adnak a mi saját adottságaink kiaknázásához. Ezzel a civil és vállalkozói szféra közötti legjobb helyi kommunikáció és kapcsolat is elérhetővé válik. A 2013-ra elért intézkedéseink alapján elmondhatjuk majd, hogy helyi erőforrásokkal megóvtuk és helyreállítottuk az elődeink örökségét.

Az országos átlagban arányos **helyi életminőségünk fejlesztéséhez** a programozási időszak végére kiterjedt közbiztonsági rendszer kiépítése valósul meg. A települési rendezvényeknek jelentős a helyi identitáserősítő hatásuk, valamint közösségépítő hatást is erősítik, melyek egyébként a turisztikai vonzerónk építésében is nagy szerepet játszanak. Sport több területen, a közösségépítésben, de legfőképp az egészség megőrzésében játszott szerepe révén járul hozzá az életminőség javításához.

A települési rendezvényeknek a helyi életminőség-fejlesztésben és közösségépítési céljának elérésében kiemelkedő szerepet szánunk. A hosszú távú eredmények 2013-ra a közösségi szerepvállalásban tetten érhetőek lesznek.

A minőségi javulást nehéz egzakt módon mérni. Ebben nagy segítségünkre lehetnek a programozási ciklus végén azok a statisztikai adatok, amelyeket a településeink bocsátanak majd rendelkezésünkre. A 2013. évben több témacsoport köré statisztikai felmérést tervezünk készíteni, melyek az alábbiak:

- a közbiztonsági rendszer esetelemzése,

- a sportrendezvényeken részt vett lakosság számaránya,
- a közösségi rendezvényeken aktív résztvevőinek száma és mért szerepük.

A programozási ciklus végére a térségünkre jellemző mezőgazdasági termékek feldolgozottsági szintjének jelentős emelkedésére számítunk. A helyi termékek megjelenésének és marketingjének biztosítása lehetővé teszi majd a **helyi mikrovállalkozások** számára az **erőforrásaik jobb kihasználását**. A rájuk szabott mikrovállalkozások fejlesztése célkitűzésünkben rejlő lehetőségek kiaknázása 2013-ra a tőkeellátottságukat növeli majd, ezzel versenyképesebbé válnak a hazai feldolgozott mezőgazdasági termékeket kínáló piacon. A fejlesztések hatására a településink nagy részén a LEADER-polc valóságos piaci tér lesz.

Összességében a jövőképünk egy aktív szerepvállalási célt jelent; olyan stratégiát, amely nemcsak lehetőségeket mutat, hanem **megoldási javaslatokat** is hordoz. A térségi szereplőink aktív közreműködése nélkülözhetetlen számunkra, ezzel együtt a saját szerepünket hangsúlyozni szeretnénk, hogy továbbra is meghatározó szervezete maradjunk a helyi vidékfejlesztési átfogó rendszernek.

1.2 Főbb célkitűzések

A Déli Napfény LEADER Akciócsoport területén a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia 4 célkitűzés köré csoportosítható, melyek a következők:

Célkitűzések:			
A	B	C	D
Helyi turizmus fejlesztése	Helyi örökség megőrzése	Helyi életminőség megóvása, fejlesztése	Gazdasági környezet fejlesztése

1.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának a célja

A HVS végrehajtása során elért eredmények, az országban, és a világban zajló társadalmi és gazdasági folyamatok szükségessé teszik a HVS rendszeres felülvizsgálatát. Ez kiterjedhet a főbb célokra, valamint az intézkedésekre.

A HVS időszakos felülvizsgálata, frissítése biztosítja, hogy a **Déli Napfény** LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett térség folyamatosan változó fejlesztési igényeit valóban tükröző **alapdokumentum** legyen. Továbbá hozzájárulhat a LEADER program 2007-2013 programozási időszakon átnyúló folytatásának megalapozásához is.

1.4 A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők

A HVS felülvizsgálatában való részvételt az alapján hirdettük meg, hogy a tervezési területünkhöz tartozó **12 település** önkormányzatainak elküldtük a Vidékfejlesztési Minisztérium által megküldött **hirdetményi** szempontok alapján elkészített saját hirdetményünket, melyet az önkormányzatok kihelyeztek a hirdetőfalukra. Természetesen pár nap elteltével telefonon egyeztetünk az önkormányzatokkal, hogy kihelyezésre kerültek-e a hirdetmények.

Az első indító megbeszélés alkalmával, mely 2011. február 17-én került megrendezésre irodánkban - 10 órai kezdettel - 17 fő jelent meg a munkaszervezet tagjait leszámítva. Az indító megbeszélésen mind a 12 településről jelen voltak képviselők, akik közül kiválasztottuk a tervezői csoport tagjait.

Másnap, azaz 2011. február 18-án megrendezésre kerülő régiós HACS értekezleten is esett szó a HVS felülvizsgálatról, ahol megvitattuk a HVS-sel kapcsolatos véleményeinket.

2011. március 4-én a HACS irodában lezajlott az első tervezői csoport ülés, ahol megtörtént a **célkitűzések kialakítása** és azok elfogadása, illetve a jogcímek, célterületek tárgyalása. A tervezői csoport ülésre a HACS tagjain kívül 10 fő jelent meg.

A tervezői csoport által javasolt változásokat és intézkedéseket a 2011. március 10-én megtartott taggyűlésen kerültek elfogadásra. A jelen tervezési időszakban hozzánk beérkezett **projektötletek** száma 45.

A tervezés második szakaszában a 2011. március 10-én megtartott taggyűlésen megtörtént a tervezői csoport munkájának értékelése, elfogadása, valamint a HVS dokumentum első szakaszának jóváhagyása. A célkitűzések és az intézkedések ismertetése és elfogadása, melyben 11 fő vett részt a munkában. ezután a HACS-ok részére 2011. március 23-án a VM és MVH által szervezett havi egyeztetésen vettünk részt, ahol célterület képzés, egyeztetés témában esett szó a HVS-ről. Ezt követően 2011. március 24-én, 10 órakor megtartott tervezői csoport ülésen a csoport tagjai értékelték a beérkezett projektötleteket, melyeket egyhangúlag elfogadtak. Az ülésre 14 fő jelent meg. Ezt követte egy lakossági fórum, melyet az akciócsoportunk szervezett. A 2011. március 24-én, 11 órakor megtartott fórumon a HACS munkatársai tájékoztatták a jelenlévőket a HVS első szakaszáról, eddigi aktuális állapotról a projektötletekkel, intézkedésekkel, célkitűzésekkel kapcsolatban. A fórumon 14 fő jelent meg.

A munka az IH általi ütemezésben haladt. 2011. április 13-án a HACS által összehívott tervezői csoport ülésen a beérkezett projektötletek alapján a vonatkozó *célterületek lehatárolása* és a pontozási szempontok meghatározása történt meg, valamint a HVS dokumentum véglegesítése. A tervezői csoport ülésre 11 fő jelent meg. Ezt követte a 2011. április 18-i, Budapesten megtartott célterület egyeztetés, ahol a VM és az MVH munkatársaival karöltve ellenőriztük és módosítottuk a már elkészített célterületeket, szám szerint nyolcat.

2011. április 21-én 10 órára összehívott taggyűlésen a tervezői csoport munkájának értékelése és elfogadása, valamint a *HVS* dokumentum második szakaszának jóváhagyása került sorra. 11 fő részvételével. Ezekkel a kérdésekkel kapcsolatban a 2011. április 27-én DAR HACS régiós értekezleten néhány formai/adminisztratív kérdés merült fel: Kinek a kompetenciája a HVS és a 10 LEADER célterület elfogadása? A mellékletek között feltüntetendő forrásallokációs tábla mit takar? LEADER kritériumok?

A 2011. május 12-én, 10 órakor megtartott tervezői csoport ülésen a tervezői csoport munkájának értékelése, elfogadása, valamint a HVS dokumentum jóváhagyása került sorra, melyet pár nap elteltével 2011. május 17-én., 10 órai kezdettel megtartott taggyűlésen jóváhagytak a tagok.

1. 5 A HVS felülvizsgálat során elfogadott módosítások

I. Jövőkép					
II. Célkitűzések:					
A					
	B	C	D	Gazdasági környezet fejlesztése	
Helyi turizmus fejlesztése	Helyi örökség megőrzése	Helyi életminőség megőrzése, fejlesztése			
Rendezvény	Kulturális értékek megőrzése	Kulturális, szabadidős és civil szolgáltatások fejlesztése	Helyi termékek forgalmazásához illő terméktér kialakítása	Bemutató gazdaságok támogatása	Helyi termékek, szolgáltatások fejlesztése
				A Déli Napfény Nonprofit Kft. területén Innovatív megoldások támogatása	Települési média fejlesztése

2. Helyzetelemzés

2.1 A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése

TÁRSADALMI HELYZETKÉP

A települések között 10 község, 1 nagyközség (Algyő), továbbá 1 város (Sándorfalva) található. A több mint 50 ezer hektár területen elhelyezkedő települések két statisztikai kistérséghez tartoznak, a szegedihez 11, a mórhalmihoz pedig egy.

1. táblázat A települések főbb adatai

Település	Jogállás	Népesség (fő)	Külterület i népesség (fő) ¹	A külterületi népesség aránya (%)	Terület (ha)	Kistérség
Algyő	nagyközség	5 247	998	19	7 577	Szegedi
Bordány	község	3 155	1 071	34	3 648	Mórhalom
Deszk	község	3 584	38	1	5 205	Szegedi
Dóc	község	786	238	30	4 943	Szegedi
Domaszék	község	4 851	2 086	43	5 215	Szegedi
Kübekháza	község	1 561	0	0	2 731	Szegedi
Röszke	község	3 269	695	21	3 663	Szegedi
Sándorfalva	város	8 042	494	6	5 577	Szegedi
Szatymaz	község	4 593	2 136	47	5 372	Szegedi
Tiszasziget	község	1 767	93	5	2 689	Szegedi
Újszentivá	Község	1 657	0	0	1 549	Szegedi
Zsombó	Község	3 475	1 195	34	2 689	Szegedi
Összesen	12 település	42 085	9 044	21	50	

Forrás: KSH, 2009. január 01.

¹ 2001. évi Népszámlálás. Forrás: KSH

A települések együttes *lakónépessége* 2009. év elején meghaladta a 42 ezer főt. Legnagyobb népességgel a városi rangú Sándorfalva rendelkezik, a legkevesebben pedig a Szegedtől legtávolabb eső Dócon élnek (1. táblázat).

A lakosságon belül jelentős a *külterületi*, tanyasi népesség, amelynek száma meghaladja a 9 ezer főt, aránya pedig 21%. Szatymazon és Domaszéken a népesség több mint 40%-a, Bordányban és Zsombón több mint 30%-a külterületen él. Jelentősebb számú, a legutóbbi Népszámlálás alkalmával magát valamely nemzetiséghez tartozónak valló lakosság Deszken (117 fő szerb és 11 fő német), valamint Újszentivánon (44 fő szerb) él.

2000 és 2009 összehasonlításában elmondható, hogy a népesség száma összességében több mint 4%-kal emelkedett. Míg Algyő, Dóc, Kübekháza és Rösztke népessége csökkent, addig a többi település növekedett. A növekedés mértéke Domaszéken majdnem elérte a 20%-ot, Deszk esetében pedig meghaladta a 11%-ot (2. táblázat). A legnagyobb mértékű csökkenés Dócon volt tapasztalható.

2. táblázat A települések népességének alakulása 2000-2009

Település	Népesség (fő) 2000	Népesség (fő) 2009	Népesség- növekedés/ csökkenés (fő)	Változás mértéke (%)
Algyő	5323	5 247	-76	-1,43
Bordány	3114	3 155	41	1,32
Deszk	3214	3 584	370	11,51
Dóc	822	786	-36	-4,38
Domaszék	4072	4 851	779	19,13
Kübekháza	1607	1 561	-46	-2,86
Rösztke	3392	3 269	-123	-3,63
Sándorfalva	7920	8 042	122	1,54
Szatymaz	4303	4 593	290	6,74
Tiszasziget	1734	1 767	33	1,90
Újszentiván	1547	1 657	110	7,11
Zsombó	3201	3 475	274	8,56
Összesen	40 249	42 085	1 836	4,56

A települések területe *Szeged városát öleli* körül és ez egyben szoros gazdasági kapcsolatot is eredményez a nagyvárossal, miután az aktív lakosság egy része ingázó munkaerőként ott dolgozik. A helyi közösségek természeti adottságai, társadalmi, gazdasági berendezkedése, kulturális hagyományai nagyfokú *hasonlóságot mutatnak*. A települések a *szegedi tanyai kapitányságból* alakultak ki, bár többüket a háború után Szegedhez csatolták, s később váltak közigazgatásilag önálló egységgé.

A településeken jelentős mértékű, kiterjedt, erős civil szféra működik, azonban jellemző, hogy gyakran alacsony az önálló forrásteremtési és pályázati tevékenység. Ehhez más intézmények (jellemzően a települési önkormányzat és/vagy a Teleház) nyújtanak szakmai és/vagy adminisztratív segítséget.

Átlagosan 3,75 kiemelten fontos civil szervezet van a 12 település átlagában.

GAZDASÁGI HELYZETKÉP

Az Eurostat 2008 adatai alapján a Dél-alföldi Régió az EU-27 államait összehasonlítva a 277 régióból a 256. helyen, az EU-27 átlagának 42,06%-án áll. A magyarországi régiók közül ezzel Észak-Magyarországot, illetve Észak-Alföldet *előzi meg*. Amennyiben magyar régiók átlagához viszonyítjuk a Dél-alföldi Régiót alig éri el annak 66%-át. Ami a helyzetet e tekintetben súlyosbítja, hogy a 1990-es évek közepén a régió még a magyar átlag 83%-án és az európai átlag 40%-án állt, vagyis az 1995-től tartó EU-átlagot meghaladó gazdasági növekedés során egyrészt növekedett a különbség a legfejlettebb és a leszakadó régiók között, valamint nem sikerült zárkózni az európai átlaghoz sem.

A régió gazdaságától a vizsgált 12 település sem tudja függetleníteni magát, bár a szegedi kistérséghez tartozó települések nem tartoznak a leghátrányosabb helyzetű vagy hátrányos helyzetű települések sorába. A 311/2007 (XI. 17.) Korm. rendelet² szerint a mórhalmi kistérség az ország leghátrányosabb helyzetű kistérsége, közé sorolandó, így Bordány kedvezményezett település. Dóc a 204/2006 (XI. 30.) Korm. rendelet³ értelmében társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott településnek minősül, eképp a hátrányos helyzetű kistérségekkel azonos elbánásban részesül. Pozitív befolyásoló tényező Szeged, mint központi szerepkörű, ún. pólusváros közelsége, akár a piac keresleti, akár kínálati oldalát tekintve. A települések társadalmi-gazdasági élete szoros kapcsolatban áll Szeged városával, attól nem elválasztható.

² 311/2007 (XI. 17.) kedvezményezett térségek besorolásáról

³ 204/2006 (XI. 30.) Korm. rendelet a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott, illetve az országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről

A *közösségi közlekedési* lehetőségekre is elmondható a központosított felépítés. Közvetlen *vasúti* összeköttetés Szeged - Szatymaz, Szeged - Röske, Szeged - Deszk, Szeged - Algyő között létezik. Szegedről valamennyi település elérhető *autóbusszal*, a szűk keresztmetszetet az utazás napja és a napszak jelentheti a *turista* számára.

A térség településein fellelhető turisztikai lehetőségek kihasználatlanok. A turizmus térségünk jelenleg kevésbé kihasznált kitörési potenciálja. Ennek első lépcsője a szemléletformálás, a motiváció, valamint a képessé tétel a turizmus területén végzett tevékenységek, szolgáltatások indítására. A turisztikai potenciál növelése érdekében turisztikai célú rendezvények megvalósítása megoldást jelenthet.

A térség lakosságának jelentős hányada ma is mezőgazdasággal foglalkozik, jövedelme ezen tevékenységből származik. Kedvezőtlen a foglalkoztatási helyzet, kevés a mezőgazdaságon kívüli más munkalehetőség. Ugyanakkor hiányoznak a megtermelt mezőgazdasági termékek - gyümölcs, zöldség, biotermékek, méz, bor - közvetlen értékesítési helyei.

A *mezőgazdasági tevékenységek* közül jellemző a zöldség-, gyümölcs-, és szőlőtermelés, a szántóföldi zöldségtermesztés mellett a primőrzöldség termelés is megfelelő színvonalú a térségben, melyek növekvő tendenciát mutatnak. Néhány termék országos jelentőségű: a fűszerpaprika előállítása például meglehetősen régi hagyományokra tekint vissza, a rózsatermesztés szintén magas színvonalú és nemzetközi hírnévnek örvend.

TERMÉSZETI KÖRNYEZET

Az térséghez tartozó települések a szegedi tanyai kapitányságból alakultak ki, bár többüket a háború után Szegedhez csatolták. Jellegzetesen tanyás alapú települések, a mai napig megőrizték e sajátosságukat, jelentős kulturális örökséget képviselnek. A települések aktív lakosságának egy része ingázó munkaerőként Szegeden dolgozik, bár ezek az emberek szívesen vállalnának munkát az otthonukhoz közelebb.

A térségre jellemző a „multikulturális sokszínűség”: a kézműves és népművészeti hagyományok, valamint a nemzetiségek jelenléte, magas aránya, nemzetiségi kultúrájuk magas színvonala.

A térség bővelkedik természeti és épített kulturális erőforrásokban, amely többek között utat nyit a turizmus fellendítésére, ha tekintetbe vesszük a gyógyászathoz jó alapot nyújtó termálvízvezetékünket, a természetes felszíni vizek magas számát, a jelentős építészeti értéket képviselő épületeket, valamint kulturális emlékeket.

A térség *földrajzi adottságai* kedvezőnek minősíthetők, az ország napfényben egyik leggazdagabb vidéke. A terület alapvetően *síkvidéki*, a talajadottságok nagyon változatosak, megtalálható itt az alacsonyabb termőképességű homokvidék és a termékeny talajú Marosszög, amely a Tisza-Maros torkolattól az országhatárig terjed.

A térség *nagy folyói* – Tisza, Maros – igen ingadozó vízjárásúak, mindkettő erőteljesen szabályozott. A szegedi kistérség rétegvizekkel jól ellátott, a talajvízkészlet azonban a száraz klíma és a területhasznosítási változások, vízrendezések következtében helyenként – jellemzően a homokvidékeken – jelentősen csökkent. A térség bővelkedik természetes felszíni vizekben, valamint **termálvízkészlete** is jelentős. A mezőgazdálkodás térhódításával a hajdani nagy kiterjedésű lápok eltűntek, néhány maradványuk még itt-ott fellelhető.

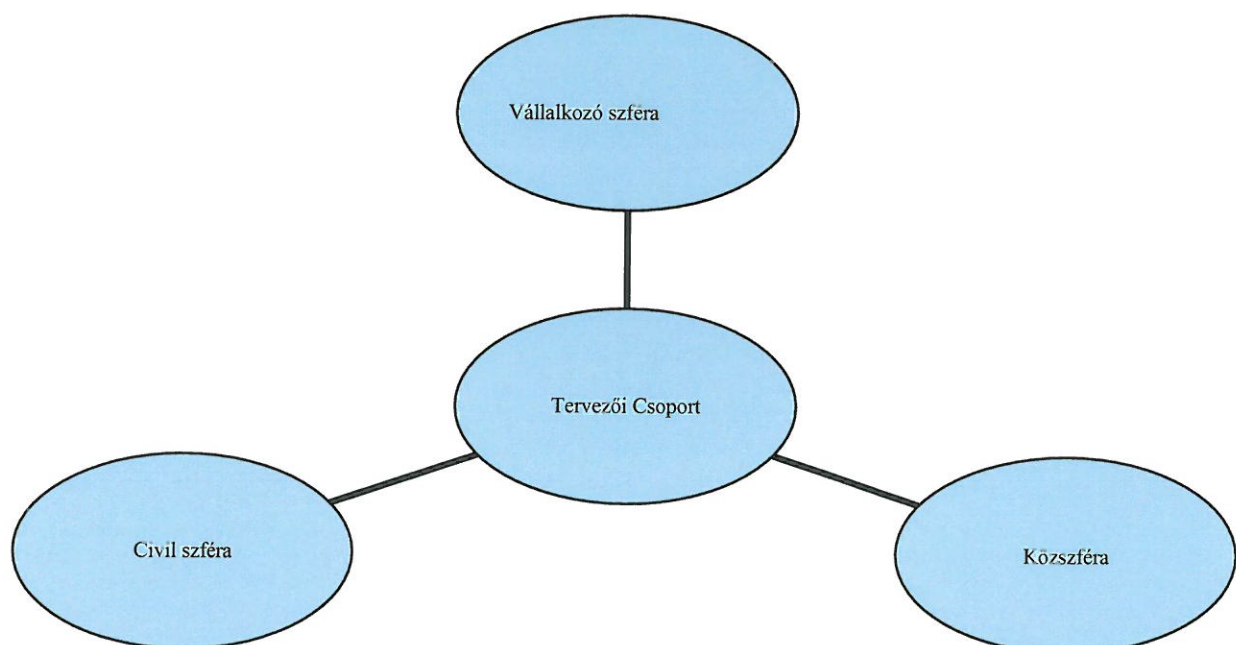
A térségben található *természetvédelmi oltalom* alatt álló terület a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóságához tartozó Pusztaszeri Tájvédelmi Körzet, ahol a Fehér-tó helyezkedik el.

2.2 A LEADER Helyi Akciócsoport és a helyi partnerség

A Leader vidékfejlesztési közösséget **46 tagból** álló Nonprofit Kft. működteti. A Déli Napfény Nonprofit Kft. tagjai (üzletrész tulajdonosok): 12 önkormányzat képviselője, 20 civil szervezet képviselője és 14 vállalkozó. A Kft. legfőbb döntéshozó grémiuma (az üzletrész tulajdonosok képviselete) 11 főből áll. A 12 önkormányzat 4 főt, a 20 civil szervezet 4 főt, a 14 vállalkozó összesen 3 főt delegál a döntéshozó grémiumba. A **11 delegált** választja az ügyvezető igazgatót. A Kft. 3-tagú, minden szektort képviselő Felügyelő Bizottság felügyeli. A társaság évente minimum egy taggyűlést tart.

A Kft. felépítéséből és általában a stratégia-alkotási munkából látható, hogy a tervezők és tagok megvalósítják a **LEADER**-szerű működés feltételeit: a tervezett fejlesztések és megvalósítandó feladatok több szektorban, integrált stratégiák alkalmazásával, a helyi gazdasági potenciál hasznosításával, az **alulról jövő** kezdeményezések felkarolásával, a helyi lakosság bevonásával, a helyi partnerség erősítésével jöttek létre. Látható tehát, hogy a projektgenerálási szakaszban, a tervezés során megvalósult együttműködés feltételei fennállnak a megvalósítás szakaszában, a végrehajtás során is.

A felülvizsgálat során a tervezői csoport kiválasztásánál nagy figyelmet fordítottunk arra, hogy a **tervezői csoport** tagjai mind a **három szféra** - civil, vállalkozói és közszféra - szereplői közül kerüljenek ki. Továbbá törekedtünk arra, hogy tervezési területünk szinte minden település legyen képviselve egy tervezői csoport tag által, így átfogó képet kapunk mind a településeinkről és azok igényeiről, mind pedig az egyes szférákban tevékenykedők igényeiről.

2.3 A LEADER megvalósítás során elért eredmények áttekintése

Az alábbiakban a jelenlegi HVS szerkezetét áttekintve az aktuális célkitűzések alapján értékeljük az előző HVS intézkedéseinek eredményeit.

A. Helyi turizmus fejlesztése

„A vendégfogadás feltételeinek javítása. A meglévő szálláshelyek kapacitás bővítése, minőségi fejlesztése és a szálláshelyeken kínált szolgáltatások körének bővítése, valamint új, magasabb kategóriájú szálláshelyek létesítése a hátrányos helyzetű településeinken.” intézkedésben a HVS megvalósítása során kitűzött cél volt, hogy a „településeken összességében a fejlesztés eredményeképpen **30 új szálláshely** kerüljön kialakításra, új szolgáltatások jelenjenek meg a településeken. A szolgáltatások színvonalát és turisztikai hatását a településeken eltöltött vendégéjszakák számában mérhetjük, mely a projekt lezárását követő második évben megkétszereződik majd. Az intézkedés eredményeképpen (ÚMVP III. tengely) **13 új munkahely jött létre**, valamint 9 négy napraforgós minősítésnek megfelelő szálláshely. Az intézkedés végrehajtásának tapasztalatai alapján **szükség** mutatkozik a térségben található **turisztikai** attrakciók **támogatására** (pl. használaton kívüli malom turisztikai célú bemutatása).

„Különböző környezetvédelmi akciókkal pl. illegális hulladéklerakók felszámolásával, megszüntetésével a lakosság környezettudatos magatartásának ösztönzése, térségi szintű **környezetvédelmi akciók** szervezése.” intézkedésben a HVS megvalósítása során kitűzött cél volt, hogy évenként két alkalommal kerüljenek megrendezésre térségi szintű települési akciók, a lakosság körében erősödjön a környezettudatos szemlélet, megszűnjenek az illegális hulladéklerakók. Az intézkedésnek köszönhetően 11 kérelem kapott támogatási határozatot. A már megvalósult rendezvényeken megkezdődött a lakosság környezettudatos szemléletformálása.

„Nyári **táborok**ban szervezett programok megvalósítása, települési, térségi szintű tematikus programok, **rendezvények** támogatása volt a cél. pl. ÉLETMÓD tábor” intézkedésben a HVS első körös LEADER kiírás megvalósítása során kitűzött cél volt minimum 4 tábor megszervezése a gyermek és ifjúsági korosztály számára, illetve további 4 települési és/vagy térségi szintű program megrendezése. Az intézkedésnek köszönhetően 10 kérelem kapott támogatást a fenti programok megvalósítására. A továbbiakban szükséges forrást csoportosítani ezen intézkedésre a felmerült igények kielégítésére (pl. Hittantábor, multikulturális rendezvény)

B. Helyi örökség megőrzése

„*Szellemi és tárgyi értékeink* megőrzése, helytörténeti gyűjtemények, tájházak kialakítása, meglévők fejlesztése, helyileg vagy országosan nem védett épületben belső infrastrukturális átalakítások támogatása, eszközbeszerzés” intézkedésben a HVS megvalósítása során kitűzött cél volt, hogy 2013-ig a térségben minden településen legyen *tájház* vagy helytörténeti gyűjtemény, melyeket túraútvonalakhoz rendelhetünk, ezzel is erősítve a térségi kohéziót. Új civil szervezetek alakulnak meg, akik önkéntes és nonprofit alapokon működnek és fenntartják a hagyományokat.

Az intézkedés eddigi hatására *hat településen* felújításra került vagy kialakításra kerülnek tájházak, valamint tradicionális eszközök. Szükséges továbbá forrást csoportosítani ezen intézkedésre a további felmerült projektigények kiszolgálására (pl. falukemence kialakítás, szobrok építése, helytörténeti gyűjtemény).

C. A helyi életminőség megóvása, fejlesztése

„Az *aktív szabadidős programok* ösztönzése érdekében kis léptékű infrastrukturális fejlesztés szükséges, például meglévő játszóterek átalakítása, szabadidős és pihenőparkok kialakítása, sport és szabadidős szolgáltatások bővítése, valamint a lakosság szabadidő hasznos eltöltésének elősegítése érdekében sportcélú létesítmények kialakítása pl. kosárlabdapálya, sportpálya, meglévők fejlesztése, sporteszközök beszerzése” intézkedésben a HVS megvalósítása során kitűzött cél volt, hogy a térségben minimum 3 új, a szabványoknak megfelelő játszótér épüljön. A *sportolásra* alkalmas helyek megújuljanak, új eszközök kerüljenek beszerzésre, valamint több a lakosság szabadidő eltöltésében fontos közösségi program kerüljön megrendezésre, amelynek a hely- és eszközsükséglete biztosított legyen. Az intézkedés hatására 3, a szabványoknak megfelelő *játszótér* épült, valamint a tervezési területen 9 *sportcélú* támogatott kérelem beruházása fog *megvalósulni*. A továbbiakban szükséges ösztönözni a sportcélú *beruházásokat*, mivel a sport egyes területei különböző formában, de jelentős mértékben hozzájárulnak az emberek életminőségének javításához, fontos szerepet játszanak a magyarokat érintő túlsúlyból eredő betegségek megelőzésében, így egészségmegőrzés szempontjából is szükséges támogatni ezen célú beruházásokat.

„*Civil* szolgáltató központok infrastrukturális fejlesztésének elősegítése (ingatlan felújítása, kisléptékű infrastruktúra fejlesztés és eszközbeszerzés)” intézkedésben a HVS megvalósítása során kitűzött cél volt, hogy minimum **2 új civil szolgáltató központ** kerüljön kialakításra, felújításra, amely a 21. századi elvárásoknak megfelel. Új munkahelyek teremtésével biztosítva legyen a központ működése. Az intézkedés hatására összesen **9 civil szolgáltató központ fejlesztésére** irányuló támogatott kérelem beruházása valósul meg. Az intézkedés végrehajtásának tapasztalatai alapján szükséges még forrást csoportosítani ezen intézkedésre, hogy a tervezési területünk összes településén létesülhessen civil szolgáltató központ, mely intézmények segítik a helyben élők mindennapjait.

„A *Polgárőr* szervezetek működési feltételeinek javítása, iroda kialakítása, számítógép és munkaruházat beszerzése, valamint a polgárőrség 24 órás készenléti munkájának elősegítése érdekében diszpécser központ kialakítása Bordányban” intézkedésben a HVS megvalósítása során kitűzött cél volt, hogy a Polgárőrség működési feltételei javuljanak, új diszpécserközpont épüljön, 2 fő részére új munkahely létesüljön. Az intézkedés hatására Bordányban kialakításra kerül egy polgárőr iroda, valamint a település térfigyelő kamerákkal ellátott lesz a beruházást követően, valamint a térségben még hat településen valósul meg a polgárőr szervezetek fejlesztési beruházása. A későbbiekben szükséges ezen intézkedésre forrást csoportosítani, hogy a tervezési területen még nem támogatott polgárőr szervezetek is támogatásban részesüljenek, ezzel hozzájárulva az élhető, lakható környezet egyik alapfeltételéhez a közbiztonság megteremtéséhez.

D. Gazdasági környezet fejlesztése

„Az akciócsoport tervezési területén működő üzletekben *helyi termékek forgalmazásához illő termék-tér* kialakítása és a kialakított terméktér népszerűsítéséhez kapcsolódó marketing tevékenység” célterületben a HVS megvalósítása során kitűzött cél volt, hogy minden településen, 1-1 helyszínen kialakításra kerüljön a helyi termékek tárolására, árusítására alkalmas "LEADER polc". A fenti célkitűzésből jelenleg egy projekt sem valósult meg, aminek legfőbb oka, hogy csak Sándorfalvára tudtuk desztinálni ezt a célterületet, mivel a többi település 5000 fő alatti, így a III. tengely mikrovállalkozások fejlesztése célterületben is pályázható minisztériumi álláspont szerint, így a LEADER-ben a többi település nem pályázhatott erre a célterületre.

A „*Mezőgazdasági vállalkozások* szolgáltatásainak korszerűsítése” intézkedésben a HVS megvalósítása során kitűzött cél volt, hogy a mezőgazdasági vállalkozások szolgáltatásainak minősége javuljon, új szolgáltatások jöjjenek létre. Növekedjen a helyi identitás, melyet az ott élő és helyben értéket előállító vállalkozók generálnak. A helyi vállalkozások kötődése a saját területükhöz a velük kapcsolatban álló lakók érdeke is lesz, ezzel nő a terület népességmegtartó ereje. Az első körös LEADER kiírásban egy kérelem érkezett be ezen célterületre. A későbbiekben növelni szükséges ezen célterület tekintetében a maximális projektméretet, valamint nagy probléma, hogy a kifizetési kérelem benyújtásáig vállalkozóvá kell válnia a kérelmezőnek, így az őstermelő ügyfél nem valósíthatja a beruházását a fenti kritériumok teljesülése nélkül.

2.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága

A HVS végrehajtása során elért eredmények, az országban, és a világban zajló társadalmi és gazdasági folyamatok szükségessé teszik a *HVS* rendszeres *felülvizsgálatát*. Ez kiterjedhet a főbb célokra, valamint az intézkedésekre.

Jelen pillanatban a 2007-2013 –as ciklus félidejéhez érkezve szükségessé vált a felülvizsgálat.

A HVS időszakos felülvizsgálata, frissítése biztosítja, hogy az, az adott LEADER Helyi Akciócsoport (Déli Napfény Nonprofit Kft.) által lefedett térség folyamatosan változó fejlesztési igényeit valóban tükröző alapidokumentum legyen. Továbbá hozzájárulhat a LEADER program 2007-2013 programozási időszakon átnyúló folytatásának megalapozásához is.

2.5 SWOT elemzés

<i>Erősségek</i>	<i>Gyengeségek</i>
A megfelelő mezőgazdasági adottságoknak köszönhetően, változatos zöldség (szántóföldi és primőr), gyümölcs és szőlőtermesztés jellemző. Néhány termék országos jelentőségű, pl. fűszerpaprika, őszibarack, paprika, paradicsom.	A mezőgazdaság tekintetében hiányoznak a korszerű feldolgozás feltételei, amelyekkel a nagyobb hozzáadott értékű tevékenységeket is a térségben lehetne tartani.
Viszonylag fejlett a térség közútjainak hálózata és jó a települések megközelíthetősége (néhány település az autópályáról is közvetlenül elérhető).	A mezőgazdasági vállalkozások termelési, illetve értékesítési szintű összefogásának hiánya.
Sok helyi termelő/termék, őstermelő, kisvállalat tevékenykedik a térségben.	A térségi őstermelők, kistermelők és kisvállalkozások termékei piacra jutása egyre nehezebb részben a termesztési/termelési eszközök korszerűtlensége miatt.
Viszonylag magas a térség gazdasági aktivitása.	Alacsony tőkeellátottság jellemző a térség vállalkozásaira, amely a helyi termékek piacra jutását is akadályozza.
Az aktív civil szervezeti bázis segíti a KKV-k fejlődését is.	A Szeged központúság a különböző gazdasági tevékenységek tekintetben is érvényesül
A helyi önkormányzatok nagy része adózási kedvezményekkel és kedvező infrastrukturális feltételek biztosításával igyekszik a térségbe vonzani a vállalkozásokat.	Alacsony az együttműködés hajlandóság az azonos tevékenységet végző KKV-k között, illetve erős rivalizálás
Jelentős a természeti látványosságok (helyi és országos védettséget élvező természetvédelmi területek) és a rekreációra alkalmas területek aránya.	A térség települései Szeged körül helyezkednek el és a különböző szolgáltatások elmaradtak vagy nem működnek. A térségben található kistelepülések, kulturális és szabadidős programok tekintetében is nagyon Szegedhez kötődnek.
A térségre a változatos, táji megjelenés jellemző (vizes és száraz területek váltakozása).	Kevés nemzetközi vonzerővel is rendelkező attrakció található a térségben.
A térségben számos természeti és kulturális érték található.	Sajátos, egységes turisztikai jelleg és arculat hiánya.

Élénkülő falusi turizmus: Kiterjedt tanyavilág. Számos településen megtalálhatók a helyi népművészet művelői, kézművesek, falusi vendéglátóhelyek. Sokszínű szellemi és tárgyi kultúra.	Az idegenforgalom szempontjából meghatározó kereskedelmi, falusi és agroturisztikai szálláshelyek, vendéglátóhelyek száma a térségben nem elégítik ki az igényeket.
A területen nagy szerepet képviselnek a hungarikumok. pl. röszei paprika, deszki rózsa	Értékesítésük egyre nehezebb a konkurencia egyre nagyobb.
Sokszínű turisztikai szempontból meghatározó programok, rendezvények: pl. Szatymazi Őszibarack Fesztivál, Domaszéki Sárgarépa Fesztivál, Kübekházi Operettfalu, stb.	Kevés a turisztikai lehetőségekhez kapcsolódó, kísérő szolgáltatás a térségekben. (Pl. kerékpárútvonalak mentén kerékpárkölcsonzók).
Élénk önszerveződés, aktív civil szervezetek.	Nincs minden településen kiépített civil szolgáltató tér, és a civilek egymástól függetlenül végzik tevékenységüket.
Lehetőségek	Veszélyek
További pályázati források bevonása a vállalkozások fejlesztésébe és tevékenységük bővítésébe.	A gazdasági világválság okozta kereslet-visszaesés fokozottan érinti a térség vállalkozásait.
A közös, összehangolt fejlesztések eredményeképp kialakuló szinergikus hatások megteremtik a feltételeit, hogy a turizmus egy stabil bevételi forrás legyen a térség lakói számára.	Együttműködés hiányában, illetve az erős rivalizálás miatt nem fejlődik a térség turizmusa.
Egy összehangolt falusi és aktív turizmusra épülő programcsomag tökéletes kiegészítése lehet a Szegedre látogató vendégek programjának.	Nem sikerül a településeket bekapcsolni a régió turizmusába és saját „akciócsoport-szintű” turisztikai kínálatot teremteni.
A térség lakosságának alternatív és kiegészítő jövedelemteremtési lehetőségei nyílnak meg.	Az vállalkozások innovatív megoldás keresése forráshiány miatt megghiúsul vagy foghéjas marad.

3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia

3.1 Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

Az Akciócsoport tervezési területére jellemző az országos átlagot meghaladó mértékű **mezőgazdasági tevékenység**, amely nagyrészt a kiváló természeti adottságoknak – jó minőségű föld, magas napsütés órák száma, agrár kultúra magas foka – köszönhető, Néhány termék országos jelentőségű, pl. fűszerpaprika, őszibarack, paprika, paradicsom. Ennek ellenére a mezőgazdasági termelésre épülő feldolgozó tevékenység kismértékben van jelen, ez jelenthet a jövőben egyfajta fejlesztési lehetőséget a szektor számára. 2013-ra a **mezőgazdasági vállalkozások támogatásával** javul a kiváló természeti adottságok kihasználása, valamint a feldolgozó tevékenység mértéke.

Az Akciócsoport által érintett településeken meghatározóan a **mikrovállalkozások**, vagyis a 0 és 9 fő közötti foglalkoztatotti létszámmal működő cégek dominálnak. A térség vállalkozásai közül 637 db, azaz az összes **több mint 88%-a** mikrovállalkozás. Ennek tükrében látható, viszonylag magas a térség gazdasági aktivitása, alacsony tőkeellátottság jellemző a térség vállalkozásaira. 2013-ra a mikrovállalkozások támogatásával megfelelő tőkeellátottság biztosítottá válik.

Jelentős a **természeti látványosságok** (helyi és országos védettséget élvező természetvédelmi területek) és a rekreációra alkalmas területek aránya. 2013-ra egy összehangolt falusi és aktív turizmusra épülő programcsomag összehangolásával tökéletes kiegészítése lesz az ide látogató vendégek programjának.

Élénkülő falusi turizmus, kiterjedt tanyavilág. Számos településen megtalálhatók a helyi népművészet művelői, kézművesek, falusi vendéglátóhelyek. Sokszínű szellemi és tárgyi kultúra. 2013-ra a térség szellemi és tárgyi értékeinek megóvására irányuló támogatásokkal növekszik a tervezési terület turisztikai vonzereje.

A települési rendezvényeknek jelentős a helyi identitáserősítő hatásuk, valamint közösségépítő hatást is erősítik. 2013-ra a rendezvények támogatásával sokszínű turisztikai szempontból meghatározó programok, rendezvények színesítik és erősítik a helyi közösséget:

Az élhető lakható környezet egyik alapfeltétele a **közbiztonság** megteremtése. Az Akciócsoport tervezési területén előregedő a lakosság, kedvezőtlen a demográfiai helyzet. 2013-ra a **polgárőr** szervezetek támogatásával javul a közbiztonság és az ott élők komfortérzete.

2013-ra a településeink többségében megújulnak a **sportlétesítmények**, új eszközök beszerzésére kerül sor mivel a sport több területen, a közösségépítésben, de legfőképp az egészség megőrzésében játszott szerepe révén járul hozzá az életminőség javításához. Jelenleg a sport alulreprezentált ágazatnak számít a vidékfejlesztésben, azonban a sport egyes területei különböző formában, de jelentős mértékben hozzájárulnak az emberek életminőségének javításához. Továbbiakban szükséges ösztönözni a sportcélú beruházásokat, mivel a sport egyes területei különböző formában, de jelentős mértékben hozzájárulnak az emberek **életminőségének javításához**, fontos szerepet játszanak a magyarokat érintő túlsúlyból eredő betegségek megelőzésében, így egészségmegőrzés szempontjából is szükséges támogatni ezen célú beruházásokat.

3.2.3.3.A Helyi Vidékfejlesztési stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez és a HV's fő célkitűzései

Intézkedések							
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Kenderrény	Községi célú fejlesztés	Községi célú fejlesztés	Községi célú fejlesztés	Vállalkozás alapú fejlesztés	Vállalkozás alapú fejlesztés	Vállalkozás alapú fejlesztés	Vállalkozás alapú fejlesztés
<p>Települési rendtervezési és táborok, látványtérítések</p> <p>A községben évről-évről megújuló a helyi lakosság körében a turizmus iránti érdeklődés. A turizmus iránti érdeklődés növekedését a település vezetői kihasználják, és a turizmus iránti érdeklődés növekedését kihasználják. A turizmus iránti érdeklődés növekedését kihasználják, és a turizmus iránti érdeklődés növekedését kihasználják.</p>	<p>Kulturális értékek megőrzése</p> <p>A községben évről-évről megújuló a helyi lakosság körében a kulturális értékek megőrzésére irányuló érdeklődés. A kulturális értékek megőrzésére irányuló érdeklődés növekedését a település vezetői kihasználják, és a kulturális értékek megőrzésére irányuló érdeklődés növekedését kihasználják.</p>	<p>Helyi civilek és polgárok foglalkoztatásának előmozdítása</p> <p>A községben évről-évről megújuló a helyi lakosság körében a foglalkoztatás iránti érdeklődés. A foglalkoztatás iránti érdeklődés növekedését a település vezetői kihasználják, és a foglalkoztatás iránti érdeklődés növekedését kihasználják.</p>	<p>Helyi termékek forgalmazásához illő termék kiaknázása LEADER pénzzel</p> <p>A községben évről-évről megújuló a helyi lakosság körében a termékek forgalmazásához illő termék kiaknázására irányuló érdeklődés. A termékek forgalmazásához illő termék kiaknázására irányuló érdeklődés növekedését a település vezetői kihasználják, és a termékek forgalmazásához illő termék kiaknázására irányuló érdeklődés növekedését kihasználják.</p>	<p>Bemutató gazdaságok támogatása és értékesítés</p> <p>A községben évről-évről megújuló a helyi lakosság körében a bemutató gazdaságok támogatására irányuló érdeklődés. A bemutató gazdaságok támogatására irányuló érdeklődés növekedését a település vezetői kihasználják, és a bemutató gazdaságok támogatására irányuló érdeklődés növekedését kihasználják.</p>	<p>Helyi szolgáltatások fejlesztése</p> <p>A községben évről-évről megújuló a helyi lakosság körében a szolgáltatások fejlesztésére irányuló érdeklődés. A szolgáltatások fejlesztésére irányuló érdeklődés növekedését a település vezetői kihasználják, és a szolgáltatások fejlesztésére irányuló érdeklődés növekedését kihasználják.</p>	<p>A Déli Napfény Nonprofit Kft. Tervezési területén ismeretanyag megalkotása</p> <p>A községben évről-évről megújuló a helyi lakosság körében a tervezési területén ismeretanyag megalkotására irányuló érdeklődés. A tervezési területén ismeretanyag megalkotására irányuló érdeklődés növekedését a település vezetői kihasználják, és a tervezési területén ismeretanyag megalkotására irányuló érdeklődés növekedését kihasználják.</p>	<p>Települési fejlődés előmozdítása</p> <p>A községben évről-évről megújuló a helyi lakosság körében a települési fejlődés előmozdítására irányuló érdeklődés. A települési fejlődés előmozdítására irányuló érdeklődés növekedését a település vezetői kihasználják, és a települési fejlődés előmozdítására irányuló érdeklődés növekedését kihasználják.</p>

3.4 Helyi Vidékfejlesztési Stratégia intézkedései

HPME megnevezése: *Települési rendezvények és táborok támogatása 1 017 153*

ÚMVP intézkedés: Életminőség/diverzifikáció

HPME jogcím: Rendezvény

HPME-hez rendelt forrás: 7.000.000 Ft.

HVS célkitűzés: Helyi turizmus fejlesztése

HVS célkitűzés: A1

Helyzet: A térségben található kistelepülések kulturális és szabadidős programok tekintetében is nagyon Szegedhez kötődnek. Ugyanakkor a falvakban vannak olyan kihasználatlan erőforrások, melyek hasznosításával színesíteni lehetne a helyi szervezésben megvalósuló program kínálatot, amely erősítené a helyi identitástudatot és hozzájárulna a települések népességmegtartó erejéhez.

Probléma: A térség kistelepülésein kevés - főként a gyermek és ifjúsági korosztály számára szervezett - szabadidős program, nyári tábor, tematikus rendezvény. Így ezen korosztályok a szabadidejüket nem tudják helyben hasznosan és felnőtt felügyelet mellett eltölteni. Ez a szülőkre többlet energiákat (szervezés, utaztatás) és költségeket ró.

Megoldás: Táborokban szervezett programok megvalósítása. Települési, térségi szintű tematikus programok, helyi identitástudatot erősítő rendezvények támogatása.

Eredmény: 2 tábor és legalább 1 települési és/vagy térségi szintű rendezvény megrendezésre kerül.

Települések: Algyő, Bordány, Deszk, Dóc, Domaszék, Kübekháza, Röske, Sándorfalva, Szatymaz, Tiszasziget, Újszentiván, Zsombó.

A célkitűzés hozzájárul az alábbi fenntarthatósági alapelvekhez:

Vonzó vidéki világ: A célkitűzés elősegíti a vidéki életmód javítását, erősítse a vidék megtartó- és vonzerejét, segítse elő a vidék Magyarország megismertetését.

HPME megnevezése: *Kulturális értékek megőrzése és megismertetése 1 017 382*

A HPME ÚMVP LEADER jogcíméhez rendelése: Életminőség/diverzifikáció (413)

HPME jogcím: Közösségi célú fejlesztés

HPME-hez rendelt forrás: 31.300.000 Ft.

HPME HVS célkitűzéséhez rendelése: Helyi örökség megőrzése

HPME kódolása: B1

Helyzet: Vidéki térségeink gazdag kulturális örökségének megőrzése kiemelkedő fontosságú a vidéki települések megújítása, fejlesztése szempontjából, mert helyi, térségi vagy nemzeti jelentőségű történeti és kulturális értéket képviselnek. A térségre a sokszínű és gazdag szellemi és tárgyi kultúra jellemző.

Probléma: A gazdag szellemi és tárgyi kultúra feltárása, feldolgozottsága, számbavétele, hozzáférhetősége hiányos ill. egyenlőtlen. Vannak olyan települések, ahol megtalálható, de több településen jelenleg is hiányzik.

A helyi népművészeti, néprajzi, kézműves, építészeti és kulturális értékek, örökségek bemutatásának lehetősége, a saját előállítású népművészeti és kézműves termékek bemutatásának eshetősége is kevés.

Megoldás: A helyi népművészeti, néprajzi, kézműves, épített és kulturális értékek, örökségek bemutatásának elősegítése, a saját előállítású népművészeti és kézműves termékek bemutatásának elősegítése, hagyományos berendezések építése pl. kemence.

Eredmény: 2013-ig a térségben mind a 12 településen lesz tájház vagy helytörténeti gyűjtemény, melyeket túraútvonalakhoz is rendelhetünk, ezzel is erősítve a térségi kohéziót. Új civil szervezetek alakulnak meg, akik önkéntes és nonprofit alapokon működnek és fenntartják a hagyományokat. A helyi népművészeti, néprajzi, kézműves, építészeti és

kulturális értékek, örökségek bemutatásával, a saját előállítású népművészeti és kézműves termékek bemutatásával erősítik a lakosságban az identitástudatot és összefogást.

Települések: Bordány, Deszk, Dóc, Röske, Szatymaz, Tiszasziget, Újszentiván, Zsombó.

A célkitűzés hozzájárul az alábbi fenntarthatósági alapelvekhez:

Vonzó vidéki világ: A célkitűzés segíti a vidéki életmód javítását, erősíti a vidék megtartó- és vonzerejét.

Értékőrző, diverzifikált gazdálkodás: A célkitűzés segíti a vidéki életmód, kultúra és hagyományok sokféleségének megőrzését, biztosítja a kulturális örökség részét képező építészeti, régészeti, néprajzi, településszerkezeti és táji értékek fennmaradását, óvja a vidék biológiai sokféleségét és relatíve jó környezetállapotát.

HPME megnevezése: *Helyi civil és polgárőr szolgáltatások fejlesztése 1 017 399*

A HPME ÚMVP LEADER jogcíméhez rendelése: Életminőség/diverzifikáció (413)

HPME jogcím: Községi célú fejlesztés

HPME-hez rendelt forrás: 40.000.000 Ft.

HPME HVS célkitűzéséhez rendelése: Helyi életminőség megóvása, fejlesztése

HPME kódolása: „C 1”

Helyzet: Polgárőr: A térség minden településén már 15 éve működnek nagy hatékonysággal Polgárőr szervezetek. A településeken hatékonyan, civil szervezetként vannak jelen. Munkájuk nélkülözhetetlen és hiánypótló.

Civil szervezetek: A térségben jól működő, aktív civil szervezetek tevékenykednek településük és céljaik érdekében. A civil szervezetek működési feltételei hiányosak. Lehetőségként kell tekinteni, hogy a térség minden településén működjenek azonos céllal tevékenykedő civil szervezetek, akik egymás munkáját, programjait erősíthetik.

Sport: Az egészséges életmóddal járó testmozgás háttérbe szorult. A kulturális programok mellett a szervezett és egyéni, kötetlen sportolási lehetőségek biztosításhoz szükséges közösségi szinten hozzáférhető eszközök és helyszínek korlátozottak.

Probléma: Polgárőr: A Polgárőrség munkája a tanyás térségekben kifejezetten problémás, főként kiszolgáltatottak a tanyán élő idős emberek. Hiányoznak a megfelelő működési feltételek, irodák, eszközök.

Civil szervezetek: Nincs kiépített civil szolgáltató tér, mely a civil szervezetek működését, tevékenységeit fogja össze. A civil szervezetek elszigetelten egymástól függetlenül végzik munkájukat.

Sport: Az aktív testmozgás hiánya hatással van a lakosság egészségi állapotára. Kiváltképpen a fiatalabb korosztály számára jelent komoly problémát a szabadidő testi és szellemi fejlődésük szempontjából hasznos eltöltésének hiánya

Megoldás: Polgárőr: A Polgárőr szervezetek működési feltételeinek javítása, iroda kialakítása, számítógép és munkaruházat beszerzése.

Civil szervezetek: Civil szolgáltató központok infrastrukturális fejlesztésének elősegítése (ingatlan felújítása, kisléptékű infrastruktúra-fejlesztés és eszközbeszerzés)

Sport: A lakosság szabadidő hasznos eltöltésének elősegítése érdekében sportcélú létesítmények kialakítása, meglévők fejlesztése, sporteszközök beszerzése.

Eredmény: Polgárőr: A Polgárőrségek működési feltételei javulnak. Mind a 12 településen hatékonyan működnek polgárőr irodák.

Civil szervezetek: Fejlett civil szolgáltató központok alakulnak ki, új szolgáltatások jelennek meg a településeken pl. pályázati tanácsadás. Új munkahelyek jönnek létre min. 1 fő.

Sport: Több a lakosság szabadidő eltöltésében fontos közösségi program, amelynek a hely- és eszközszükséglete biztosított.

Települések: Algyő, Deszk, Domaszék, Kübekháza, Röske, Sándorfalva, Tiszasziget, Újszentiván.

A célkitűzés hozzájárul az alábbi fenntarthatósági alapelvekhez:

Vonzó vidéki világ: A célterület elősegíti a vidéki életmód javítását, erősítse a vidék megtartó- és vonzerejét, elősegíti a vidék Magyarország megismertetését.

Tudásalapú vidékfejlesztés: A célkitűzés elősegíti a mezőgazdaságban dolgozók képzését, hozzáférését az információhoz és a tudáshoz, segítse a gazdálkodást támogató helyi szellemi kapacitások, szolgáltatások kiépítését.

Társadalmi részvétel: A célkitűzés segíti a gazdatársadalom és az érintett helyi közösségek, civil és szakmai szervezetek részvételét a vidékfejlesztési döntésekben, támogatja a vidéki civil társadalom önszerveződését és fejlődését.

HPME megnevezése: *Helyi termékek forgalmazásához illő termék tér kialakítása*
1 017 474

A HPME ÚMVP LEADER jogcíméhez rendelése: Életminőség/diverzifikáció (413)

HPME jogcím: Közösségi célú fejlesztés

HPME-hez rendelt forrás: 13.000.000 Ft.

HPME HVS célkitűzéséhez rendelése: Gazdasági környezet fejlesztése

HPME kódolása: „D 1”

Helyzet: Számos településen megtalálhatók a helyi népművészet művelői, kézművesek, falusi vendéglátó helyekből profitáló vállalkozások

Probléma: A településeken kevés tér található arra, hogy bemutathassák a helyi tárgyi és szellemi örökséget, az alkotók ritkán találkoznak a szükséglettel.

Gondot okoz, hogy az agroturisztikai szolgáltatások folytatásához nincsenek meg a jogszabályban rögzített feltételek. Nincsenek kiépített bemutató helyek, kézműves tevékenységeket bemutató műhelyek, falusi vendégasztal szolgáltatások végzéséhez szükséges feltételek hiányoznak.

Megoldás: A falusi élethez, környezethez és munkakultúrához kapcsolódó tevékenységet bemutató helyek kialakítása. A falusi turizmus fejlesztése céljából megoldást jelent a helyi gazdálkodási módok, termelési szokások bemutatása valamint a falusi vendégasztal szolgáltatások végzéséhez szükséges feltételek kialakítása.

Ösztönözni kívánjuk és segítjük a helyi piacokra, helyi értékesítésre irányuló kezdeményezéseket, az ezeket elindító helyi együttműködések, a helyi értékesítést magában foglaló kezdeményezéseket.

Eredmény: A fejlesztés eredményeként lehetővé válhat a kistérség lakosságának az alternatív és kiegészítő jövedelemszerzési lehetőség bővítése valamint fontosak a helyi piacok, vásárok, pavilonos értékesítés lehetőségének biztosítása, a helyi termék védjegyrendszerek bevezetése, a helyi termékekkel kapcsolatos szemléletformálás. Minimum 2 piac létrehozását eredményezi a célterület.

Települések: Algyő, Bordány, Deszk, Dóc, Domaszék, Kübekháza, Rőszke, Sándorfalva, Szatymaz, Tiszasziget, Újszentiván, Zsombó.

A célkitűzés hozzájárul az alábbi fenntarthatósági alapelvekhez:

A célkitűzés segíti a helyi piacra jutást, a közösségi önellátást, támogatja a helyi élelmiszer-termelést és forgalmazást.

Segíti a helyben foglalkoztatást, a helyi kisvállalkozások fejlődését, a családi, kisközösségi gazdálkodási formák elterjesztését, támogatja a falusi életmód, a hagyományokon alapuló megélhetési formák térnyerését.

Térségen belüli termelési együttműködések: A célkitűzés hatására erősödik a térségen, településen belüli termék feldolgozási láncolat kialakítása, a termelők, gyártók egymásközi kereskedelmi kapcsolata javul.

HPME megnevezése: Bemutató gazdaságok támogatása 1 017 481

ÚMVP intézkedés: *versenyképesség*

HPME jogcím: Vállalkozás alapú

HPME-hez rendelt forrás: 18.000.000 Ft.

HVS célkitűzés: Gazdasági környezet fejlesztése

HVS célkitűzés: D 2

Helyzet: A kistérség lakosságának jelentős hányada ma is mezőgazdasággal foglalkozik, jövedelme ezen tevékenységből származik. Kedvezőtlen a foglalkoztatási helyzet, kevés a mezőgazdaságon kívüli más munkalehetőség. Ugyanakkor hiányoznak a megtermelt mezőgazdasági termékek – gyümölcs, zöldség, biotermékek, méz, bor - közvetlen értékesítési helyei. A térség gazdag népművészeti, néprajzi hagyományokkal, kulturális értékekkel és örökségekkel rendelkezik.

Probléma: Gondot okoz, hogy az agro- és egyéb turisztikai szolgáltatások folytatásához a vállalkozásoknak nincsenek meg az erőforrásaik, aminek oka, hogy alacsony a vállalkozások tőkeellátottsága. Nincsenek kiépített bemutató gazdaságok, kézműves tevékenységeket bemutató műhelyek, melyek hiányában a helyi termékek piaca sem erősödhet.

Megoldás: A falusi élethez, környezethez és munkakultúrához kapcsolódó tevékenységet bemutató helyek kialakítása. A falusi turizmus fejlesztése céljából megoldást jelent a helyi gazdálkodási módok, termelési szokások bemutatása.

Eredmény: A fejlesztés eredményeként a tervezési területen megvalósul 3 beruházás (bemutató gazdaság), lehetővé válik a térség lakosságának az alternatív és kiegészítő jövedelemszerzési lehetőség bővítése.

Települések: Algyő, Deszk, Domaszék, Kübekháza, Röszke, Sándorfalva, Szatymaz, Tiszasziget, Újszentiván, Zsombó.

A célkitűzés hozzájárul az alábbi fenntarthatósági alapelvekhez:

Helyi fenntarthatóság: a célkitűzés hozzájárul a helyi fenntarthatósághoz, azáltal, hogy nemzeti kincsnek kezeli az ország egyedülálló mezőgazdasági és természeti adottságait, továbbá segíti a térség termék és nyersanyag, energia behozatal kiváltását.

Decentralizált vidékfejlesztés: a célkitűzés elősegíti a vállalkozások sokszínűségét, versenyegyenlőségét.

„Termelj helyben, fogyassz helyben”: a célkitűzés elősegíti a helyi piacra jutást, a közösségi önellátást, támogatja a helyi élelmiszer-termelést és forgalmazást.

HPME megnevezése: *Helyi termékek szolgáltatások fejlesztése 1 017 405*

ÚMVP intézkedés: *versenyképesség*

HPME jogcím: Vállalkozás alapú

HPME-hez rendelt forrás: 63.000.000 Ft.

HVS célkitűzés: Gazdasági környezet fejlesztése

HPME kódolása: D 3

Helyzet: Akciócsoport területére jellemző az országos átlagot meghaladó mértékű mezőgazdasági tevékenység, amely nagyrészt a kiváló természeti adottságoknak – jó minőségű föld, magas napsütés órák száma, agrár kultúra magas foka - köszönhető. A térség lakosságának jelentős része a mezőgazdaságban dolgozik, különösen nagy hagyománya van a fóliás zöldségtermesztésnek és a virágkertészetnek. A kiváló minőségű dél-alföldi alaptermékek (pl. répa, petrezselyem, paprika, paradicsom, uborka, dísznövények, stb.) előállítói kistermelők, őstermelők és vállalkozók. A nagyméretű gazdaságok mellett minden településen jelentős réteg él (őstermelők, kistermelők) kisebb méretű fóliás gazdaságokban megtermelt növények értékesítéséből (is). Ezek a kisgazdaságok sok évtizedes múltra tekintenek vissza, hatalmas termelési-termesztési tapasztalat halmozódott fel, és alternatív jövedelmet jelentenek az itt élőknek. A mezőgazdasági termelésre épülő feldolgozó tevékenység kismértékben van jelen, ez jelenthet a jövőben egyfajta fejlesztési lehetőséget a szektor számára.

Probléma: A vállalkozások, kistermelők és őstermelők kihasználtsága és jövedelemtermelése azonban változó, piacra jutásuk egyre nehezebb, nemcsak méretüknél fogva, hanem a termesztési berendezések állapota miatt is, valamint tőkelátottságuk is alacsony . A hőigényes virág és hajtatos zöldségek termesztéséhez sok helyen hiányoznak a korszerű termesztő berendezések. A termékek feldolgozásához a korszerű technológiai berendezések jelenleg nem adóttak mindenhol.

Megoldás: A vállalkozások támogatása eszközeinek fejlesztése, hatékonyságuk, tőkeellátottságuk javítása érdekében.

Eredmény: A térségben a vállalkozások technológiai színvonala a támogatások hatására javul, így termelékenységük hatékonyabb lesz, aminek hatására versenykéesebbek lesznek a piacon. 4 vállalkozás beruházása valósul meg.

Települések: Algyő, Bordány, Deszk, Dóc, Domaszék, Kübekháza, Röske, Sándorfalva, Szatymaz, Tiszasziget, Újszentiván, Zsombó.

A célkitűzés hozzájárul az alábbi fenntarthatósági alapelvekhez:

Prosperáló vidéki gazdaság: a célkitűzés elősegíti a magas hozzáadott értéket előállító gazdálkodást, a mezőgazdasági ágazat tőkehiányának mérséklését, a gazdálkodás stabilitását és kiszámíthatóságát.

„Dolgozz helyben”: a célkitűzés elősegíti a helyben foglalkoztatást, a helyi kisvállalkozások fejlődését, a családi, kisközösségi gazdálkodási formák elterjesztését, támogatassa a falusi életmód, a hagyományokon alapuló megélhetési formák térnyerését.

Diverzifikált vidéki termék kínálat: A célkitűzés elősegíti a sajátos értékesítésű, egyedi minőségű termékek (pl. hungarikum) előállítását.

Társadalmi méltányosság: A célkitűzés hozzá járul a vidéken élők megélhetésének javításához, a szegénység leküzdéséhez, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkózásához.

HPME megnevezése: *A Déli Napfény Nonprofit Kft. területén Innovatív megoldások támogatása 1 017 580*

ÚMVP intézkedés: *versenyképesség*

HPME jogcím: Vállalkozás alapú

HPME-hez rendelt forrás: 34.000.000 Ft.

HVS célkitűzés: Gazdasági környezet fejlesztése

HPME kódolása: D 4

Helyzet: A költségek optimalizálása érdekében általános törekvés az **energia-hatékony megoldások** alkalmazása. Ennek speciálisabb szegmense az ún. **megújuló energia** felhasználása. Akár vállalkozási, akár térségi szinten programként fogalmazódhat meg egy erre alkalmas technológia megvásárlása, kialakítása vagy ahhoz történő csatlakozás. Beérkezett projektötletek alapján a vállalkozásoknak szükséges erőforrásaik minél hatékonyabb kihasználása költségeik csökkentése, valamint a természet megóvása érdekében.

Probléma: A térségben nagy mennyiségben halmozódik fel szerves hulladék, amely nem kerül felhasználásra. A vállalkozások költségei magasak, az egyes technológiák elavultak nem hatékonyak, valamint nem környezet kímélők.

Megoldás: A térségben felhalmozott hulladék felhasználása a környezet kímélése érdekében, valamint a vállalkozások költségeinek csökkentése és alternatív bevételi források teremtése a felhalmozódott hulladék felhasználásával és hatékonyabb technológiák, eszközök alkalmazásával.

Eredmény: A térségben felhalmozott szerves hulladék felhasználásra kerül, új technológiák eszközök kerülnek bevezetésre a térségben, 3 vállalkozás fejlesztése valósul meg.

Települések: Algyő, Bordány, Deszk, Dóc, Domaszék, Kübekháza, Röske, Sándorfalva, Szatymaz, Tiszasziget, Újszentiván, Zsombó.

A célkitűzés hozzájárul az alábbi fenntarthatósági alapelvekhez:

Újrahasznosítás: Az intézkedéseknek elősegíti a szennyvizek, a hígtrágyák és a hulladékok, mezőgazdasági melléktermékek újrahasznosítását.

Minőségi termékek, innováció: A célkitűzés elősegíti a mezőgazdaságban az innovációt, az innovatív gazdálkodási technikák elterjesztését és a minőségi agrártermelést.

Ökológikus vidékfejlesztés: A gazdálkodási tevékenységek, valamint a föld- és tájhasználat során az erőforrás-igény és környezethasználat a célkitűzés figyelembe veszi a környezet korlátozott eltartóképességét és a helyi természeti adottságokat.

Szennyezés megelőzés, minimalizálás: A célkitűzés egyik küldetése a szennyezések és a hulladékok kibocsátásának megelőzése, illetve, e kibocsátások minimalizálására.

Helyi ökoszociális érdekelttség és társadalmi felelősség vállalás: A célkitűzés elő segíti, hogy az erőforrások használata felelősségtudatos körülmények között történjen, és a helyi közösségek érdekeit szolgálja.

HPME megnevezése: *Települési média fejlesztése 1 017 467*

A HPME ÚMVP LEADER jogcíméhez rendelése: Életminőség/diverzifikáció (411)

HPME jogcím: Vállalkozás alapú fejlesztés

HPME-hez rendelt forrás: 5.700.000 Ft.

HPME HVS célkitűzéséhez rendelése: Gazdasági környezet fejlesztése

HPME kódolása: „D4”

Helyzet: A települések mindegyikén működik szélessávú Internet elérés és digitális televíziós szolgáltatás, valamint természetesen jelen van vezetékes- és mobil telefon szolgáltató is. 11 településen van kábel televízió, és mindegyik helyen adnak ki helyi újságot. Elmondhatjuk, hogy a 12 településből csupán 1 (Dóc) nincs lefedve közösségi informatikai, vagy nyilvános informatikai hozzáféréssel. A települések rendelkeznek a település nevével megegyező web oldallal.

Probléma: A digitális esélyegyenlőség kérdését napjainkban nagyban meghatározza az adott társadalmi réteghez való tartozás. Mivel több kutatás is igazolta, hogy a kistelepüléseken élő, hátrányos helyzetű rétegekre jellemzőbb a funkcionális digitális írástudás hiánya, ez azt eredményezi, hogy még kiszolgáltatottabb helyzetbe kerülnek, és ezáltal lefelé mobilizálódnak. A kapcsolat kétirányú: ha a hozzáférés kiszélesítésével, és a képessé tételükkel tudjuk fejleszteni a digitális esélyegyenlőségüket, azzal a társadalomban elfoglalt pozíciójukon, életlehetőségeiken is javítunk.

Megoldás: A meglévő települési újságok és televíziós programok fejlesztése, színvonaluk javítása, programjaik sokszínűbbé tétele, valamint a helyi rádiók, ill. a web alapú média kialakítása és fejlesztése.

Eredmény: A térségünkben mind a 12 településen már létező közösségi hozzáférési helyek fenntarthatóságának növelése, szolgáltatásbővítése, ill. új helyek létrehozása. A meglévő kistelepülési közösségi hozzáférési helyek infrastruktúrájára épülő tartalomszolgáltatás és szolgáltatásbővítés, a hálózati működés elősegítése, szakmai tanácsadás és tapasztalatcsere.

Települések: Algyő, Bordány, Deszk, Dóc, Domaszék, Kübekháza, Röske, Sándorfalva, Szatymaz, Tiszasziget, Újszentiván, Zsombó.

A célkitűzés hozzájárul az alábbi fenntarthatósági alapelvekhez:

A célterület segíti elő a hozzáférést az információhoz és a tudáshoz.

3.5 Forrásallokáció

HPME/CÉLTERÜLET TERVEZŐ ÉS ELLENŐRZŐ TÁBLÁZAT		Déli Napfény Nonprofit Kft.									Kód:
II. CÉLKITŰZÉSEK		A	A	B	B	B	B	C	C	C	19
HPME sorszáma		01	02	03	04	05	06	07	08		
HPME címe											
III. INTÉZKEDÉSEK (HPME)		A1.	A2.	B1.	B2.	B3	C1	C2	C3		
Célterület jogcím besorolása (HVS jogcím szerint, betűjellel)		0c	0a	0a	0b	0b	0b	0b	0b		
Célterülethez allokált forrás (Ft)		7000000	313000000	400000000	630000000	1300000000	3400000000	5700000000	1800000000	2120000000	összeg
Gazdaságfejlesztési (igen=1, nem=0)		0	0	0	1	1	1	1	1	5	darab
Kis értékű célterület (igen = 1, nem = 0; LEGFELJEBB 4 DB)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	RENDBEN
Komplex fejlesztés (igen = 1, nem = 0; LEGFELJEBB 2 DB; KOMPLEX NEM LEHET KISÉRTÉKŰ)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	RENDBEN
Ellenőrzés (gazdaságfejlesztési arány). Minimum 45%.		0	0	0	0	630000000	3400000000	5700000000	1800000000	1337000000	RENDBEN
Ellenőrzés (kis értékű aránya). Maximum 10%.		0	0	0	0	0	0	0	0	0	RENDBEN
HPME/célterület kód		190c01	190a02	190a03	190b04	190b05	190b06	190b07	190b08		

Jogcím kód / megnevezés magyarázat	
0a	közösségi célú
0b	vállalkozási alapú
0c	rendezvény
0d	képzés
0e	tervek és tanulmányok
0f	Térsegen belüli együttműködés

Kitöltési útmutató

A HACs név kiválasztása (a fenti rubrikában megtehető) után a HACs kód automatikusan töltődik, a teljes kód a célterület rubrikák kitöltése után áll össze.

Kis értékű fejlesztés írása lehetőség, nem kötelező.

A komplex fejlesztés megfogalmazása lehetőség, nem kötelező.

Amennyiben egy célterület kis értékű, nem lehet egyszerre komplex is.

A kis értékű aránya a LEADER allokált forrásokból legfeljebb 10%, a gazdaságfejlesztési aránya min. 45%.

A nem színnel jelölt cellák kitöltendő. A kódolás automatikus, referencia kód, ami nem egyezik meg az IIER-ben kapott kóddal. A táblázat nem helyettesíti a célterület tervezőt, csupán a tervezést és ellenőrzést segítő eszköz, amellyel a forrásallokáció, a darabszám korlátozás, és az átfedések kiszűrése lehetséges.

A "Célkitűzés" betűjele helyett a célkitűzés nevét kell beírni. A HPME címe kitöltendő.

4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések

4.1 Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés

A HVS során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők.

A HVS felülvizsgálatában való részvételt az alapján hirdettük meg, hogy a tervezési területünkhöz tartozó 12 település önkormányzatainak elküldtük a VM által megküldött **hirdetményi** szempontok alapján elkészített saját hirdetményünket, melyet az önkormányzatok kihelyeztek a hirdetőfalukra. Természetesen pár nap elteltével telefonon egyeztetünk az önkormányzatokkal, hogy kihelyezésre kerültek-e a hirdetmények.

A hirdetmény és a kiküldött e-mail az 5.3 A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazoló dokumentumokhoz csatolásra került.

Az első indító megbeszélés alkalmával, mely **2011. február 17-én** került megrendezésre irodánkban - 10 órai kezdettel - 17 fő jelent meg az ACs tagjait leszámítva, így összesen 20 fővel kezdhettük meg a munkát. Az indító megbeszélésen mind a 12 településről jelen voltak képviselők, akik közül kiválasztottuk és megszavaztuk a tervezői csoport – a HVS vizsgálatát koordináló csoport tagjait.

Másnap, azaz **2011. február 18-án** megrendezésre kerülő régiós HACs értekezleten is esett szó a HVS felülvizsgálatról, ahol megvitattuk a HVS-sel kapcsolatos véleményeinket, melyek az alábbi kérdéseket vetették fel: A HVS elfogadása kinek a kompetenciája? Mit jelent a gyakorlatban a projektötletekről való döntés? A projektötletekről a HACs tagsága külön-külön dönt?

2011. február 22. Helyszín: Deszk, Tempfli tér 8. Faluház. Tárgy: Régiós konzultáció az IH és az MVH részvételével. A VM részéről érkezett Tóth Péter VM Vidékfejlesztési Osztály vezető Úr tájékoztatta a HACs-ok által megjelent képviselőket a HVS felülvizsgálatának menetével kapcsolatban: célterületek tervezése, pályázati jogcímek, értékelési szempontok témában.

2011. március 1. HACs által szervezett fórumon a HVS aktuális állapotáról tájékoztatták a HACs munkatársak a jelenlévőket. 6 fő vett részt.

2011. március 4-én a HACs irodában lezajlott az első tervezői csoport ülés, ahol megtörtént a célkitűzések kialakítása és azok elfogadása, illetve a Jogcímek, célterületek tárgyalása. A tervezői csoport ülésre a HACs tagjain kívül 13 fő jelent meg.

2011. március 10-én megtartott taggyűlésen megtörtént a tervezői csoport munkájának értékelése, elfogadása, valamint a HVS dokumentum első szakaszának jóváhagyása. A célkitűzések és az intézkedések ismertetése és elfogadása. 11 fő vett részt a munkában.

2011. március 23. VM és MVH által szervezett havi egyeztetés. Célterület képzés, egyeztetés témában esett szó a HVS-ről.

2011. március 24-én, 10 órakor megtartott tervező csoport ülésen a csoport tagjai értékelték a beérkezett projektötleteket, melyeket egyhangúlag elfogadtak. Az ülésre 14 fő jelent meg.

2011. március 24-én, 11 órakor megtartott fórumon a HACs munkatársa tájékoztatta a jelenlévőket a HVS első szakaszáról, eddigi aktuális állapotról a projektötletekkel, intézkedésekkel, célkitűzésekkel kapcsolatban. A fórumon 14 fő jelent meg.

2011. április 13. tervezői csoport ülésen a beérkezett projektötletek alapján a vonatkozó célterületek lehatárolása és a pontozási szempontok meghatározása történt meg, valamint a HVS dokumentum véglegesítése. A tervezői csoport ülésre 11 fő jelent meg.

2011. április 18. Budapesten a célterület egyeztetésen a VM és az MVH munkatársaival karöltve ellenőriztük és módosítottuk a már elkészített célterületeket, szám szerint nyolcat.

2011. április 21. A 10 órára összehívott taggyűlésen a tervezői csoport munkájának értékelése és elfogadása, valamint a HVS dokumentum második szakaszának jóváhagyása került sorra. 11 fő jelent meg.

2011. április 27. DAR HACs régiós értekezleten a HVS felülvizsgálatával kapcsolatosan néhány formai/adminisztratív kérdés merült fel: Kinek a kompetenciája a HVS és a 10 LEADER célterület elfogadása? A mellékletek között feltüntetendő forrásallokációs tábla mit takar? LEADER kritériumok?

2011. május 12. 10 óra: Tervezői csoport ülés napirendi pontja: A tervezői csoport munkájának értékelése, elfogadása, valamint a HVS dokumentum jóváhagyása.

2011. május 17., 10 óra Taggyűlés napirendi pontjai közt szerepel A tervezői csoport munkájának értékelése, elfogadása, valamint a HVS dokumentum jóváhagyása.

4.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása

A Déli Napfény Nonprofit Kft. - mint akciócsoport munkaszervezet- **12 település** – Algyő, Sándorfalva, Bordány, Dóc, Deszk, Tiszasziget, Újszentiván, Rösze, Szatymaz, Kübekháza, Domaszék, Zsombó - **pályázatait koordinálja**. A térség 12 települése közül 2 település hátrányos helyzetű /a hátrányos helyzetű településeket az alábbi rendeletek listázzák: a 240/2006. (XI. 30.) Korm. Rendelet a társadalmi-gazdasági és infrastrukturális szempontból elmaradott ill. az országos átlagos jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott települések jegyzékéről; ill. a 311/2007.(XI. 17.) Korm. Rendelet a kedvezményezett térségek besorolásáról/ és egyedül csak Sándorfalva bír városi ranggal. A kistérség lélekszáma 42.022 fő, ebből 8217 fő él Sándorfalván, azaz városban. A kistérség települései közös hagyományokkal, területi adottságokkal, és ezzel párhuzamosan hasonló vagy éppen azonos gondokkal és problémákkal is küzdenek. A térségben a legtöbb vállalkozás a kereskedelem és a feldolgozóiparban tevékenykedik.

A Déli Napfény Nonprofit Kft. küldetése közé tartozik a **Helyi Vidékfejlesztési Stratégia megvalósítása**, illetve megvalósulásának elősegítése is. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia célja, helyi sajátosságaink, helyi értékeink megőrzése, védelme és turisztikai célú bemutatása, valamint új módszer kiépítése a különböző gazdasági és társadalmi szereplők között a partnerségi viszony és párbeszéd bevonására. A stratégia utat mutat a vidéki lakosság **életminőségének javításához**, ezáltal szolgálja a vidék népességmegtartó-képességét. A program egyben a kistérség lakóinak és szervezeteinek a gazdasági és társadalmi életbe való hatékony bekapcsolódását kívánja elősegíteni, ösztönözni.

Alapvetően két pontban fogalmazhatjuk meg prioritásainkat:

1. Az **életkörnyezet és életminőség javítása** a fenntartható vidékfejlesztés keretein belül a civil társadalom fejlesztésével összhangban; az európai vidékfejlesztési stratégia alapelemeinek átvétele, a vidéki élet vonzóvá tétele és az elvándorlás megállítása.
2. **Újszerű táji erőforrás-gazdálkodás**, új gazdasági funkciók elterjesztése és innovatív gazdaságfejlesztés a turizmus által. A hagyományos természeti gazdálkodás horizontális megújítása. Változatos és vonzó vidéki gazdaság megteremtése, újszerű visszatérés a gyökerekhez.

A Kft. fő célja, hogy megvalósítsa a **LEADER-szerű működés** feltételeit: a tervezett fejlesztések és a megvalósítandó feladatok több szektorban, integrált stratégiák alkalmazásával, a helyi gazdasági potenciál hasznosításával, az alulról jövő kezdeményezések felkarolásával, a helyi lakosság bevonásával, a helyi partnerség erősítésével jöjjenek létre.

Látható tehát, hogy a projektgenerálási szakaszban, a tervezés során megvalósult együttműködés feltételei fennállnak a megvalósítás szakaszában, a végrehajtás során is.

A *Déli Napfény Nonprofit Kft.* 46 tagból áll. Tagjai (üzletrész tulajdonosok): 12 önkormányzat képviselője, 20 civil szervezet képviselője és 14 vállalkozó. A Kft. legfőbb döntéshozó grémiuma (az üzletrész tulajdonosok képviselete) 11 főből áll. A 12 önkormányzat 4 főt, a 20 civil szervezet 4 főt, a 14 vállalkozó összesen 3 főt delegál a döntéshozó grémiumba. A 11 delegált választja az ügyvezető igazgatót. A Kft. 3-tagú, minden szektort képviselő Felügyelő Bizottság felügyeli.

1. ábra Déli Napfény Nonprofit Kft. tagjainak szektorok szerinti bontása

